

2010 03 Mauritanië: geduld

Wij waren in de Sahara en ik hoorde: Het is de vrouw die de tent overeind houdt, niet de stok. Ik kan daar voorzichtig aan toevoegen: Het is de man die de stok breekt, niet de wind.

Uit die laatste zin is misschien ongeduld, irritatie, boosheid te proeven en misschien nog wel meer. Dat klopt.

We bouwden twee extra (klas)lokalen, één voor lessen in informatica en één voor lessen in hand- en machinewerken. Iedereen leek blij. Het was een grote wens van het dorp en de naastgelegen dorpen. De hakim, het regiohoofd, toonde zijn instemming. De lokalen waren klaar en de zonnepanelen werden geïnstalleerd, omdat hier in de dorpen geen elektra is. Iedereen leek blij, goed voor de ontwikkeling van het dorp.

De computers kwamen samen met andere zaken in de container aan. Dat had veel voeten in de aarde gehad, maar uiteindelijk zijn, zonder extreme betalingen, de computers in het dorp gearriveerd. Iedereen leek blij. Goed voor het onderwijs. De hakim verbood de computers. Bevreemd, geschokt, verbaasd, reageerden wij hierop. Het waarom ontdekten wij later toen wij spraken met het schoolhoofd, de aangever van onwenselijkheid van het informaticaplan aan de hakim. Het schoolhoofd vertelde dat hij geen laptop had gevonden bij de computers en dat bij navraag die ook (nog) niet voor hem zou komen. Hij rende naar de hakim, een vriendje, dat maanden geleden geen toestemming gaf voor de bouw van de watertoren, want 'zijn' generator was nog niet gearriveerd. Hij kon nu ook onmogelijk toestemming geven voor het inrichten met computers voor het lokaal. Begrijpelijk toch...?

'Misschien begrijpt u mijn/ons ongeduld, irritatie, boosheid en misschien nog wel meer?'

Razend was ik van binnen, razend.

We werken deze projecten af en stoppen ermee. Dat had ik besloten, punt uit.

De volgende morgen hervatten we de discussie (Demba en ik).

Voor wie doen wij het?

Niet voor het schoolhoofd, niet voor de hakim.

Ik doe het voor mijzelf, Demba doet het voor zichzelf. Want wij zijn leden van de familie, het dorp, de regio, de stam. Wij zijn bewoners van dit land. En daar doen wij het voor. Punt uit.

Hoe dit afloopt kan ik nog niet vertellen, maar wij gaan ervoor, dat is zeker.

Over een probleem met een waterpomp die niet past praat ik met Ba Samba, onze hydroloog en vriend. Een man die voor ons hier goud waard is. Hij komt en is verbaasd mij alleen aan te treffen. Het is gevaarlijk op de weg vertelt hij, er waren drie overvallen van bandieten of een Al Qaida-groep die aan de grens met Mali 'aan het werk' zijn. Als je terug gaat/moet neem de tijd. Rijd van dorp naar dorp, stap uit en praat even met de mensen, geef een kopie van je paspoort, zodat ze weten dat je daar geweest bent en ze je bij vermissing sneller kunnen vinden. Als je geduld hebt, zo zegt hij, dan lukt het wel.

Morgen gaan we op pad met een koffer vol geduld achterin. Hij zal leeg zijn als we aankomen vrees ik.

Een paar dagen later: er klopt iemand op de deur, het is al donker en ik ben alleen in Nouakchott, de hoofdstad, om een visum te vragen voor een Nigeriaanse werknemer. Ik zal de details besparen, maar neem van mij aan dat het een enorm gedoe is als men alleen het kwade van je wil denken. De enige aangewezen persoon om in Nouakchott helderheid te halen ben ik. En dat zoeken duurt nu al vier dagen.

Ik roep hem binnen, maar er komt niemand. Ik sta op om te kijken wie het is. Een van de dove jongens, een artiest van Maison des Sourds, staat op blote voeten voor de deur.

Hij wist niet waar ons kantoor was dus heeft hij zijn schoenen beneden voor de deur van de burens vast uitgetrokken.

Hij gaat zitten en probeert uit te leggen wat hij wil vragen. Op dat moment gaat het licht uit. Daar zit je dan met een mond vol tanden en zonder dat je een hand voor ogen kunt zien.

Terwijl we met onze handen moeten praten.

Na een kwartier is er weer licht, blij hervatten we ons gesprek. Hij herhaalt het gedeelte dat we al eerder hebben besproken en als hij bij het uiteindelijke doel van zijn bezoek aankomt valt het licht weer uit. Ik heb nog wat kaarsjes die tot een klont zijn gesmolten door de hitte, probeer een lontje te vinden in de kleverige massa, plak het geheel op de grond en zoek in het duister naar lucifers. Bedenk even dat wij op de grond leven, dus zitten, slapen, eten, koken, alles gebeurt op de grond. Ik kruip dus rond in het donker om de lucifers te zoeken die ergens moeten liggen en bots daarbij tegen de dove jongen die eerder dan ik het kostbare doosje heeft gevonden. Bij het licht van de kaars moet ik besluiten dat ik hem niet kan/wil helpen. Hij wil naar zijn grootmoeder in Dakar die erg oud en ziekelijk is en hem graag wil zien, samen met zijn moeder, voor een week (kosten 120 euro). Het geld dat hij heeft verdiend met de schilderijen en het designen van de krukken samen met de andere kunstschilders is op, verklaart hij. Hij wist immers niet dat hij naar zijn grootmoeder zou willen vandaag.

Hij wil het bedrag graag lenen, hij gaat er dan voor werken.

Ik probeer uit te leggen dat Silent Work geen personen helpt, alleen groepen. Ook vertel ik dat wij geen geld lenen.

Zijn antwoord in mooie heldere gebaren bij kaarslicht: een groep is geen probleem, hij zou het liefst met de hele familie gaan. Oma zou heel blij zijn iedereen te zien. En als ik niet kan lenen, dan is geven nog fijner.

Even later gaat hij met lege handen vol gebaren vol begrip en geduldig wachtend op betere tijden, op zijn blote voeten naar huis.

Als hij de trap afloopt, heb ik de neiging hem terug te roepen, ik doe het niet. Hij zou mij ook niet horen.

Bij Maison des Sourds zijn nog ruim 60 andere dove jongeren, met ruim 60 wezenlijke wensen.

